

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 4:34	Minneapolis, MN - 4:26
Brooklyn, NY - 4:20	Miami, FL - 5:14
Chicago, IL - 4:10	Monsey, NY - 4:19
Houston, Texas - 5:08	Montreal, Quebec - 4:06
Johannesburg, S. Africa - 6:15	Passaic, NJ - 4:20
Lakewood/Deal, NJ - 4:22	Toronto, Ontario - 4:34
London, UK - 3:57	Yerushalayim - 4:04
Los Angeles, CA - 4:31	Zurich, Switzerland - 4:33

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

חיי שרה

רש"י נשים בכתובה ופילגשים בלא כתובה

הנה חופה בבין השמשות דנו הפוסקים איזה תאריך יכתוב וממה נפשך יש חשב מוקדם או מאוחר. וע' תוס' גיטין י"ח ע"א בעשו קנין ביום וחופה בלילה דמהני, וכתבו הפוסקים לעשות כן לפני החופה אם יתקיים בהשמ"ש.

וע מנחת שלמה ח"ג ק"ג י"ח דעכשיו כתוב בכתובה הוית לי לאינתו (והטעם לזה לכא' מתחילה עשו כן עפ"י ארחות חיים כדי שיהא קדושי שטר, אף דבזה"ז אין כותבים לשמה).

(ובאמת כע"ז העיר הלבוש גם אם חותמים באותו יום איך יחתמו לפני הקדושין וצביאת מרת פלונית וכו' ועדיין לא עשתה כן).

וכע"ז אג"מ אהע"ז ח"ד ק' ה' ושם סי' ק"ה בסופו מטעם אחר, דהא דאיתא בגמ' דמהני לפני החופה היינו דוקא בזמנם שכתבו כתובה אחר הארוסין וחל דין כתובה, משא"כ בזה"ז.

וע' קובץ תשובות הגרי"ש ח"ג סי' קצ"ז להשיג על עצה זו, כי לא כתב לה אלא על מנת לכונסה ועדיין הוי מוקדם, וע"ש בשם שאילת שלום ח"ב ע"א להתיר כי בכה"ג אין כותב על מנת לכונסה, ומה שמשיג עליו.

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת חיי שרה, תשפ"ו

חוש ריח רוחני להיזהר מגזל

"ויבוא האיש הביתה ויפתח את הגמלים (כז, לב).

רש"י: ויפתח - התייר זמם שלהם, שהיה סותם את פיהם, שלא ירעו בשדות אחרים.

סיפר מרן המשגיח הגאון הב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה: פעם קנתה אשתו של החפץ חיים בשותפות עם שכנתה דג גדול. הן סיכמו ביניהן שהשכינה תגיע לבית החפץ חיים והן יחלקו את הדג ביניהן.

שעת הצהרים כבר הגיעה, הגיע הזמן לבשל את הדג לקראת שובו של החפץ חיים, אך השכנה לא הגיעה. כשראתה אשת החפץ חיים שהשעה מאוחרת, חילקה את הדג לבדה. את החלק הגדול יותר הניחה עבור השכנה ואת החלק הקטן נטלה לעצמה ומיהרה לבשלו.

כשהגיע החפץ חיים, נטל את ידיו, בירך ובצע על הפת, אכל את ה"כזית" הראשון, ואח"כ אמר כדרכו בקודש בעת הסעודה את מזמור כ"ג בתהלים, ה' רועי לא אחסה.

בינתיים הגישה אשתו את הדג המבושיל לשולחן. אך החפץ חיים לא שת לבו, והמשיך באכילת הלחם כאילו אין דבר אחר על השולחן.

בנו ר' לייב, חשב שאולי לא ראה אביו את הדג שהניחו לפניו, הוא קיב את הצלחת, אך

החפץ חיים הסיט את הצלחת מלפניו והמשיך באכילת הלחם בלבד.

הבין ר' לייב, כי לא דבר ריק הוא, נכנס למטבח וביקש מאמו שתספר את כל מאורעות הדג הידועים לה. סיפרה לו דברים כהווייתם, שהדג היה גדול מדי, היא קנתה אותו בשותפות עם השכנה, אך כיוון שזו לא הגיעה, חילקה היא את הדג לבדה ואת החלק הגדול הותירה לשכנה...

עתה הכל ברור ומובן, לחש לעצמו ר' לייב, הלא הלכה פסוקה היא בשולחן ערוך חושן משפט הלכות שותפין סימן קע"ו סעיף י"ח: "אם לא קבעו זמן לשותפות או שקבעו ונשלם, ובא אחד לחלוק שלא מדעת חברו, חולק בפני שלשה, אפילו הם הדיוטות, ובלבד שיהיו נאמנים ויודעים בשומא, ואם חלק בפחות משלשה לא עשה כלום".

ודאי שדג שנעשה בו מעשה כזה, אבא אינו יכול לאכול. החלוקה אינה חלוקה, והדג הרי שייך בחלקו עדיין לשכנה. וכי בעל "המשנה ברורה" יכשל בגזל?

הוסיף מרן המשגיח ואמר: על המשיח נאמר "והריחו ביראת השם" (ישעיה יא, ג), כי למי שנתעלה מאוד ברוחניות קיים חוש ריח רוחני מיוחד שעל פיו ניתן להבחין בעבירות או במצב רוחני או בחשש גזל.

ע"פ 'מורשת אבות'

לאברהם למקנה לעיני בני חת (כג, יח) ברורו מקחו של צדיק - כעשרת הדברות

עשר פעמים הוזכרו "בני חת" בפרשה, ודרשו חז"ל (בראשית רבה נח,ח) "אמר ר' אלעזר כמה דיות משתפכות, כמה קולמוסין משתברין, כדי לכתוב בני חת. עשרה פעמים כתיב בני חת כנגד עשרת הדברות, ללמדך שכל מי שהוא מברר מקחו של צדיק כאילו מקיים עשרת הדברות".

ויש להבין, מה המעלה המיוחדת בבירור מקחו של צדיק.

ביאר מרן ראש הישיבה הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה בשיחתו לבני הישיבה: הנה כאשר הצדיק מקיים מקח, הרי ודאי הוא מחשב ובודק בדעתו כל פרט ופרט במקח זה שלא תהיה בו שום טעות, ועושה את הכל במתינות ובישוב הדעת עד שמוציא את המקח אל הפועל.

המברר מקחו של צדיק, הרי הוא לומד ממנו איך לחיות חיים של תורה, איך לקיים ולעשות כל הנהגה וכל פרט, ללא בהילות ומבלי לטעות בחשבונות שלו, אלא לעשות הכל בבירור ודקדוק כמקחו של צדיק.

ולפיכך אמרו שכל המברר מקחו של צדיק הרי הוא "כאילו מקיים עשרת הדברות", כיון שזוהי הדרך לקנות הנהגה אמיתית שעל ידה תתקיים כל התורה.

(שיחות רבי נתן צבי, עמ' ק"ט)

עבד ה' - נאמנות והתבטלות

פיוס שאומרים לנשמה ובזה היא מתנחמת במקצת, אומרים לה, אם היא תעבוד את הקב"ה, תקיים מצוות ותעשה את תפקדה כראוי היא תזכה להיות עבד ה'.

ומשל למה הדבר דומה, אומרים לאדם אם תצוף במים עד מדינה פלונית הרחוקה מאוד, ויתנו לך את כל הכלים הנצרכים לך, תזכה לגדולה ולמלוכה באותה מדינה, הרי הרצון הזה להיות נשיא מדינה ודאי נותן לאדם דחף להצליח במשימה.

והאמת היא שזה אפילו לא משל לעומת הדרגה של עבד ה', עד כדי כך שהמושג עבד ה' הוא פיוס לנשמה, ואת הדרגה הזאת ניתן לרכוש רק בעולם הזה.

לא לעשות חשבונות

שבוע שעבר דיברנו על עמידה בניסיונות, שזה הדרך לגדול במעלות התורה, וכעת עלינו לדעת מהו היסוד של עבד ה', מה צריך לעשות בשביל להיות עבד ה', וכבר למדנו כמה פעמים שעבד הפשט הוא שאין לו חשבונות, אין לו רצון עצמי, מרן ראש הישיבה רבי חיים שמואלביץ היה אומר, א עבד מאכט נישט חשבונות, - עבד לא עושה חשבונות - חבר ואפילו חבר נאמן עושה חשבונות כן או לא, עבד לא, מה שהאדון אומר לו הוא עושה.

ונוסיף ונאמר יסוד נוסף, קורה לפעמים שאדון שולח את העבד לשליחות מסוימת והעבד מת בדרך, לא הצליח לעמוד במשימה, אבל הקב"ה לא נותן לנו דברים שאפשר למות בדרך, הקב"ה נותן לנו את כל הכוחות והאפשרויות לעמוד במשימה, וגם מי שמת על קידוש ה' הקב"ה נותן את הכוחות לזה. בפרשה הזאת היו בעלי המוסר מרחיבים במושג של עבד, אצל אליעזר עבד אברהם רואים מהי נאמנות של עבד לאדון¹.

מושג בתורת רבו

וראשית כל נלמד מה היתה דרגתו של אליעזר, הנה איתא בגמ' ביומא (כח, ב), אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה שנאמר ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו א"ר אלעזר שמושל בתורת רבו, הוא דמשק אליעזר א"ר אלעזר שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים.

ובמדרש (בראשית רבה נט, ח), ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו - שהיה זיו איקונין שלו דומה לו, המושל בכל אשר לו - שהיה שליט ביצרו כמותו.

זה היה אליעזר, גדול בתורה דולה ומשקה מתורתו של אברהם איבנו, והיה עבד נאמן לאברהם, ונראה כעת עד כמה הגיעה נאמנותו.

בפרשת השבוע יש לימוד גדול מהו עבד ה', והיא עבדות, נאמנות והתבטלות, פעמיים בשנה אנחנו מזכירים את הענין של עבדות, בראש השנה - לקונה עבדיו בדין וכן אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, ובפסח וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים, וצריך לזכור זאת כל השנה שאנחנו עבדי ה'.

בספרי פרשת ואתחנן איתא, יש שקרא עצמו עבד והקב"ה קרא עבד ויש שקרא עצמו עבד והקב"ה לא קראו עבד, ויש שלא קרא עצמו עבד והקב"ה קראו עבד, אברהם קרא עצמו עבד, שנאמר אל נא תעבור מעל עבדך, והקב"ה קראו עבד בעבור אברהם עבדי וכו', שמשון קרא עצמו עבד אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדולה הזאת והקדוש ברוך הוא לא קראו עבד, וכו', איוב לא קרא עצמו עבד והקדוש ברוך הוא קראו עבד השמת לבך אל עבדי איוב, וכו'.

אין לנו השגה באבות הקדושים ובנביאים מדוע לזה קרא עבד ולזה לא, אבל אנחנו רואים שיש עסק גדול מי נקרא עבד, זה דרגה גבוהה ביותר להיות עבד ה'.

בנו העובד אותו

יש כמה דרגות בעבדות, הנה מצאנו בגמ' בב"ב (י, א) אתם קרויים בנים וקרוין עבדים, בזמן שאתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין בנים ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין עבדים. וצריך להבין פשט מה זאת אומרת בזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרויים עבדים, הרי עבדות היא מעלה גדולה.

והביאור הוא, שיש שתי דרגות של עבד, האחד הוא עבד רגיל שאינו נאמן כל הצורך, והשני הוא בן שהוא עבד, וזה דרגה גדולה יותר של עבד זה עבדות עם נאמנות, וכדברי הנביא מלאכי (ג, יז) והיו לי אמר ה' צבקות ליום אשר אני עושה סגולה, וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו. יש מושג של בנו העובד אותו, זה נאמנות אחרת, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום קרויים עבדים - אלו העבדים שאינם נאמנים.

(ההבדל בין בן לעבד הוא שבן רוצה לעשות רצון אביו ועבד חייב לעשות רצון רבו, נמצא שבן שהוא עבד לא רק שהוא חייב הוא גם רוצה, ולעומת זאת זה הביאור גם ב'אבינו מלכנו' אבא רוצה לתת ולא תמיד יכול, משא"כ מלך יכול ולא תמיד רוצה, אבל אבינו מלכנו - אתה גם רוצה וגם יכול.)

שמעתי ביטוי מרגש ממרן הגאון הגדול רבי חיים קמיל זצ"ל בשם הגאון רבי דב לפין זצ"ל ששמע ממרן החפץ חיים זצוק"ל, שבשעה שאומרים לנשמה לרדת לעולם הזה היא רואה את כל הנשמות שחוזרות כיצד הם חוזרות ומפחדת לרדת, ולמעשה כתוב במשנה בע"כ אתה נוצר, ולא צריך לחכות שהנשמה תסכים, אבל יש איזה

¹ האברכים שליט"א יכולים לשאול בבית חידה, הרי רוב הפרשה מדברת על אליעזר, מיד אחרי שני עד הפרשה של קטורה כל הנושא הוא סביב אליעזר, אפשר לומר לילדים שיספרו כמה פעמים אליעזר מוזכר בפרשה, זה צריך להיות לכה"פ ארבעים, ולמעשה הם ימצאו רק פעם אחת, בכל הפעמים כתוב עבד או איש, אליעזר כתוב רק בפרשת לך לך וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר, ומפני שכל מהותו היתה עבדות.

זה הפשט והאיש משתאה מחריש לדעת, אליעזר היה במתח כל הסימנים מראים שזו היא הכלה, הוא רק לא יודע מאיזה משפחה היא, הוא נמצא במתח רב, הוא כבר רוצה לדעת האם הצליח ה' דרכו, תראו מה היא עבודתו, מה היא נאמנות.

ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללין, ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור. (שם כג, כד), זהו זה, היא הכלה, כל הפרטים תואמים, מיד, ויקוד האיש וישתחו לה', לא זו בלבד שביקש להצליח בדרכו, אלא ברגע שהוא הצליח הוא מודה לה' על שזכה לקיים רצון אברהם אבינו.

הרי ברגעים הללו הוא מבין שאין יותר סיכוי שיצחק יקח את בתו, אבל זה לא מעניין אותו כלל וכלל, זה עבודתו, מי אני ומה אני, רק רצון האדון קיים ותו לא.

ומהעבודות הזאת אליעזר רק הרוויח וכמו שכתוב במדרש, אמר רבי יוסי בן רבי דוסא כנען הוא אליעזר, ועל ידי ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך. (ב"ר ס). (ויש להאריך מה גרם למהפך בין ארור לברוך ונדבר על זה בהזדמנות).

מהנאמנות של אליעזר נלמד מהי עבודתו, העבודת ה' צריכה להיות בצורה שאין לנו שום חשבונות ורצונות אישיים, וכדברי המשנה באבות, עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו, בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך, להיות עבד ה' הוא כולו רווח.

הקב"ה יעזור שנזכה להיות עבדים נאמנים להקב"ה.

ואומר אל אדני אלי לא תלך האשה אחרי, (כד, לט), וברש"י, אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר, והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם, בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק בברוך (שם).

אליעזר הכיר טוב מאוד את יצחק הוא ידע שיצחק צריך אשה שתאפשר לו להיות עולה תמימה, קדוש ה', וגמר בדעתו שהיא אכן מתאימה וניגש לאברהם וביקש ממנו שיקח את בתו, ואברהם השיב לו, אתה ארור ובני ברוך, זה לא שייך, לך תחפש בארץ מולדת, (והמפליא הוא שהרי רש"י כתב על הפסוק וניקת משבועתי זאת (כד, ח), וקח לו אשה מבנות ענר אשכול וממרא, ובנות אלו הרי הם בנות כנען ועדיין הם עדיפות מבתו של אליעזר, ויל"ע בזה).

והנה מצד טבע בני אדם ההרגשה של אליעזר היתה צריכה להיות ששליחותו לא תצלח ובכך לבסוף אברהם יצטרך לקחת את בתו ליצחק, ומה עשה אליעזר התחיל להתפלל, ויאמר ה' אלוקי אדוני אברהם, הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדוני אברהם. (שם יב). רבש"ע תמציא לאדון שלי את הזיווג ליצחק, איזה תחנונים, הוא התפלל בכל נימי נפשו ממש עבודה שבלב.

אליעזר ניגש לחפש שידוך ליצחק עם כל הלב והנפש, אין שום חשבון אישי הוא לא חושב בכלל על הבת שלו, ביטל לגמרי את רצונותיו מפני רצון אברהם.

האיש משתאה

טרם כילה לדבר והנה רבקה יוצאת, הוא עוד לא יודע מי היא אבל הוא רואה שכדה על שכמה, זה מתחיל להראות שזה זה, ותרד העיינה, היא חכמה ופיקחת, צנועה וחסודה, ממש מתאימה ליצחק, וככל שהוא רואה את התנהגותה הרי אפסו הסיכויים שיצחק יקח את בתו אבל הוא מבטל את רצונו.

והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא, (שם כא), וברש"י, משתומם ומתבהל, על שראה דברו קרוב להצליח, אבל אינו יודע אם ממשפחת אברהם היא אם לא.

ומשל למה הדבר דומה, יש מושג של כרטיס לוטו שנכנסים להגרלה על סכום כסף גדול מאוד², ובארה"ב יש מושג שאם אף אחד לא ניחש את התוצאה עושים הגרלה חדשה על סכום גדול יותר, וזה יכול להגיע לסכומים של שלוש מאות מיליון דולר.

ונתאר לעצמנו אחד שנכנס להגרלה גדולה כזו, והוא צריך לנחש שבע מספרים בכדי לזכות, וביום התוצאות הוא מבקש מחבר שלו תגיד לי את המספרים שזכו ואני יבדוק אם זה מה שכתבתי, ומתחילים לבדוק מספר אחרי מספר, חמש, יפה גם אצלי חמש, שמונה, גם אצלי שמונה, וכן הלאה, עברו שש מספרים וכל המספרים תואמים, איזה התרגשות, באיזה מתח הוא נמצא, אם הוא ניחש עוד מספר אחד הוא זוכה במאות מיליונים.

² בגדר משל בעלמא, איני מכריע אם אפשר להשתתף בלוטו או לא, אבל וודאי שצריך להיזהר לא להיות שקוע בזה. היה אחד שבמשך תקופה ארוכה היה קונה כל שבוע כרטיס, ההגרלה היתה ביום שלישי בערב וביום רביעי היה מתקשר באופן קבוע מתוך אכזבה שלא זכה, צריך להיזהר.

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

A Satisfied Life

Harav Hagaon Yaakov Moshe Katz Shlita

Parshas Chayei Sarah begins by relating that Avraham buried Sarah in Me'aras Hamachpeilah and describes the hishtadlus that he did to bury her there.

How did Avraham know that Me'aras Hamachpeilah was a special place? Pirkei D'Rabbi Eliezer (perek 36) explains that this parshah is a continuation of Parshas Vayeira, where the Torah tells us that on the third day after Avraham's bris milah, guests arrived and he wanted to do chessed for them, so he decided to prepare bakar for them. When the bakar ran away from him, he gave chase, ultimately finding himself in a cave, which was Me'aras Hamachpeilah.

There, he saw Adam and Chavah on a mitah, with a lit ner, and he smelled the scent of Gan Eden. He understood then that this place, where Adam and Chava were, was a special place for burial.

But why did he smell the scent of Gan Eden in their burial place?

When Yaakov went to Yitzchak, he also smelled the scent of Gan Eden. A tzaddik gives off the fragrance of Gan Eden because he sanctifies his guf. In this world we can't smell it, but in the next world, after the guf passes on, it gives off the scent of Gan Eden, because a tzaddik, at his essence, is Gan Eden.

We can add that the Zohar, in this week's parshah, states that Me'aras Hamachpeilah is the opening to Gan Eden. That's why it's a special makom tefillah; furthermore, the neshamos go through the Me'aras Hamachpeilah. That's why Avraham smelled Gan Eden in Me'aras Hamachpeilah. He could sense that it was a special makom kevarah.

Chessed Leads to the Detection of Gan Eden

But why was this smell of Gan Eden in Me'aras Hamachpeilah revealed to him specifically when he was running after the bakar? We can explain that this coming to teach us the importance of the zechus of chessed. When he was in middle of doing chessed for others, that's when this was revealed to him.

Furthermore, he was doing this chessed on the third day after milah, when he had been mekadesh his guf.

Milah symbolizes kedushas habris, kedushas hare'iyah, kedushah from hirhurim, kedushas ha'adam. He had just been mekadesh himself, and his movement here was with mesiras hanefesh – he was doing chessed with mesiras nefesh and kedushah. Precisely then, it was revealed to him what you are zocheh to when you have mesiras nefesh for chessed and kedushah: you experience the scent of Gan Eden, as you arrive at the opening of Gan Eden, Me'aras Hamachpeilah. That's how Avraham understood that this was a special place for burial.

The Polar Opposite

Later in the parshah, when Avraham sends Eliezer to look for a wife for Yitzchak, he told him to look for a girl with the middah of chessed. We can explain that this is because chessed is one of the pillars upon which the world stands, as the Mishnah teaches in Avos. It's so important to truly care for others, to do for others, and to think about others. That's the binyan of Klal Yisrael, and it's the binyan of your own home as well. It's also your entranceway to Gan Eden. What a powerful lesson we learn from this revelation of Gan Eden to Avraham.

At the beginning of the parshah, the Torah recounts how Avraham approached Efron to buy Me'aras Hamachpeilah, and although Efron initially offered to give it to him free of charge, in the end he took a lot of money for it. The Kli Yakar notes that this incident comes after the Torah's account of Avraham's chessed and is followed by the narrative about Rivka's chessed to teach us why Avraham didn't want to enter a shidduch with bnos Canaan. When he saw the middos of Efron, who took a lot of money from him for a kevarah, he said, "I don't want this as a shidduch for Klal Yisrael. This isn't the middah of Klal Yisrael. You can't grow to gadlus this way; you can't produce Klal Yisrael this way."

When a person thinks about his gelt and wants more and more money for himself, his whole life is just about money and money and more money. He doesn't think about anyone else. He's just thinking about his money.

Avraham didn't want to do a shidduch with people like Efron because he knew that chessed – doing for others

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

and feeling for others – is the pathway to building Klal Yisrael and the entranceway to Gan Eden.

Torah and Chessed: A Package that Leads to Happiness

Later in the parshah, the Torah teaches us another way to be zocheh to Olam Haba. The passuk says: 'וְהַבְרִיךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל אֲרָצוֹת מִצְרָיִם, and the Gemara (Bava Basra 17) teaches that Hashem gave him a taste of Olam Haba in this world. How was he zocheh to that? The Torah tells us that Avraham was זָקֵן בְּאֵימֵי אֱלֹהִים, and the Gemara in Kiddushin teaches that a zakein is someone who is koneh chochmah. The Mishnah in Kiddushin says that Avraham Avinu learned Torah b'yeshiva, and the Gemara in Yoma (28b) adds that Avraham was a zakein v'yosheiv b'yeshiva. So we see that the description of Avraham as zakein alludes to the level of Avraham's Torah. When the passuk says that Hashem בְּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל אֲרָצוֹת מִצְרָיִם, it is conveying to us that the way to be zocheh to "kol" is through your shaychus to Torah.

The oilam is misorer to learn Chumash more b'havanah, to hear a schmuss for ten minutes – nifladig! The oilam is kovei'a chavrusas, they learn Torah, many come to the Yarchei Kallah. Many have chavrusas every day. That's your shaychus to Torah.

And some combine chessed with Torah, by being mechazek the Torah of their own children, of their grandchildren, of others around them. That's a beautiful zechus of Torah, and it also gives us the ta'am of Olam Haba, opening the entrance to Gan Eden. Talmud Torah k'neged kulam.

We saw that the key to the revelation of the entrance to Gan Eden that Avraham Avinu experienced in Me'aras Hamachpeilah was chessed. Not ordinary chessed, but chessed that came with mesiras nefesh. And we saw that the other way to be zocheh to Gan Eden – even in Olam Hazeih, and certainly in Olam Haba – is through your shaychus to Torah, by being mechazek your connection to Torah. And it's a nifladige zach.

Many people, in their younger years, are full of dreams. They want to do and do – but then, when they get older, so many people have a midlife crisis. So many people, lo aleinu, are on pills. They need to calm down. They feel, what value do I have anyway?

Avraham Avinu, in contrast, was savei'a and happy when he was niftar. This teaches that when a person invests well into his life, filling it with substance – with

chessed, with Torah – then when he reaches the end of his life, he's savei'a. He's happy because he filled his life with tochen. When a person is running after the American dream of fame and money, then when he reaches the end of his life, and things aren't the way they used to be, and he doesn't have all that he wanted – oy! So chessed and Torah are the key not only to be zocheh to Olam Haba, but also to have a happy life in Olam Hazeih, like Avraham Avinu did.

The Ramban says that this was the hesped for Avraham. You could say so many things about Avraham. He was a baal chessed. He learned Torah. He was a tzaddik. He did milah. He passed the test of the Akeidah and so many others. But the Torah merely says about him that he was niftar savei'a. He was happy.

This teaches us the chessed that Hashem does for tzaddikim, and also the greatness of tzaddikim. Because filling your life with chessed and Torah is the only way to be truly happy in this world. When you invest your life into things that have tochen, you're a happier person every step of the way. And that's just the beginning, in Olam Hazeih. In Olam Haba, al achas kamah v'kamah.

We should be mischazeik together by caring about the people around us –our wives, our children, our families, our parents, our friends. Let's fill our lives with chessed and Torah, with tochen, and b'ezras Hashem we should use our time well and be zocheh to constantly be savei'a and to enter the gates of Gan Eden. Then, we will always have the rei'ach of Gan Eden, because someone who is busy with these things becomes a beautiful person who truly has the smell of Gan Eden even in Olam Hazeih.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

Upscale Graphics LLC